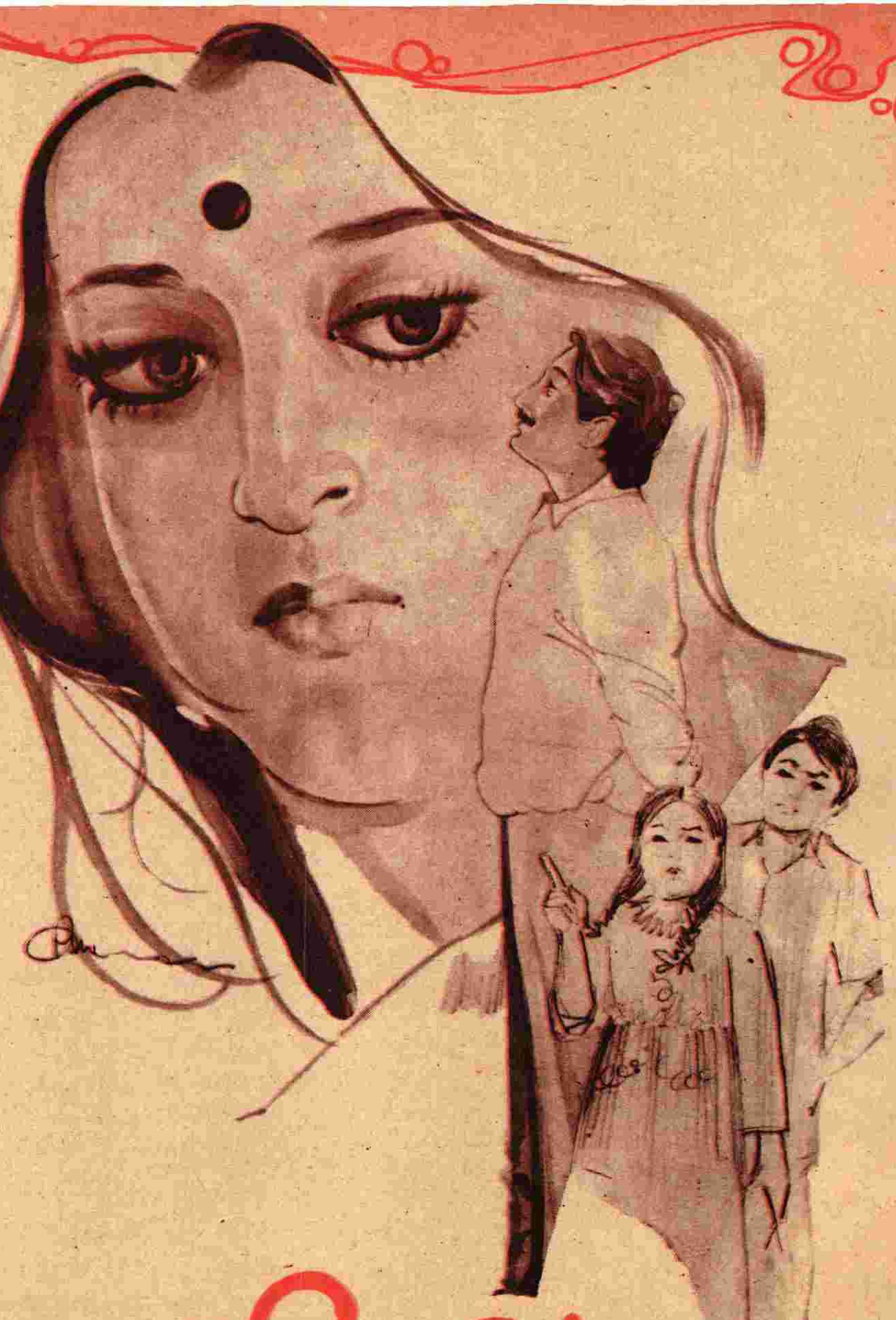

మీరే ఆలోచించండి!

— కవిదిండి జయ

ఆరయ్యింది.

మోహన్ సోఫాలో జారగిలబడి 'అబ్బ... ఎంత నీరసంగా, చిరాగ్గావుంది.' అనుకున్నాడు. తల దిమ్ముగా వుంది. టీ తాగాలనిపించింది. సుజాత యింకా ఆఫీసునించి రాలేదు. లేచి వెళ్లి 'టీ' పెట్టుకునే ఓపిక, యింట్రస్టులేవు. సోఫాలో అలా వెనక్కి తల వాల్చి 'ఛీ ఏం జీవితం? ఆనందం, తృప్తి, మానసిక శాంతి లేనేలేవు.' అనుకున్నాడు. మూడు సంవత్సరాల నించి, నానా చావులు చచ్చి ప్రమోషన్ కోసం టెస్టులు వ్రాస్తే, చచ్చిచెడి పదిరోజుల క్రితమే ప్రమోషనొచ్చింది. జీతం పెరి గింది. కాని ఆనందం, తృప్తి, మానసిక శాంతి? ఏవీ? యివి మాత్రం తన జీవితంలోకి రాలేదు. అతనికి సుజాత మీద చిరాకు వేసింది. సుజాత వుద్యోగం మీద అంతకన్నా అసహ్యమనిపించింది.

ఆరున్నరయ్యింది.

రవి, పద్మ వస్తూనే—"మమ్మీ యింకారాలేదా?" అని మోహన్ని ఎంక్వయిరీ చేసి నిరాశపడ్డారు.

"పద్మా... కాస్త టీ పెట్టమ్మా తలనొప్పిగావుంది" అన్నాడు మోహన్.

"నాకివ్వాళ మధ్యాహ్నం నుంచీ చచ్చేటంత ఆకలిగావుంది. పప్పా ఈజీయేగా కాస్త అది కూడా వండేసేయి" అన్నాడు రవి తండ్రి పక్కనే కూర్చుంటూ.

"బావుంది. నేనసలే టైర్డ్‌గా వున్నాను. అదీ కాక మధ్యాహ్నం స్పోర్ట్సు పీరియడ్‌లో స్కిప్పింగ్ చేసినప్పుడు కాలు బెణికింది. నిల్చో లేకుండా వున్నాను" అంటూ వెళ్లి విసుగ్గా మంచంమీద పడుకుంది పద్మ.

రవి చిరాగ్గా-"యింకా మమ్మీ ఎందుకు రాలేదు ఎప్పుడూ యింతే. వెధవ ఆఫీసు. వెధవ వుద్యోగం. అందరిళ్లల్లో యింటికి రాగానే రిఫ్రెష్‌మెంట్సువుంటాయి. మనింట్లోనే ఈ చావు." అంటూ తండ్రి కేసి తిరిగి—"మీరెందుకు మమ్మీ చేత వుద్యోగం మానిపించరు. ప్రాక్టికల్‌గా, మమ్ వుద్యోగం చేయడం అనవసరం. దానివల్ల మనందరం సుఖపడటం కన్నా ఎక్కువ సఫర్ అవుతున్నాం" అన్నాడు.

మోహన్ ఈ మాటలు కొడుకు నుంచి, కూతురు నుంచి చాలాసార్లు విన్నాడు. కాని అప్పట్లో ఆ మాటల్ని అంతగా పట్టించుకోలేదు. కారణం ఆర్థిక యిబ్బందులు. సుజాత ఒక పెద్ద ఎడ్వర్టయిజ్‌మెంటు కంపెనీలో పబ్లిక్ రిలేషన్స్ ఆఫీసరుగా పదమూడొందలు సంపాదిస్తోంది. తనకి యిదివరకు పదకొండు వందలే-యిప్పుడు ప్రమోషనొచ్చి సూపర్ వైజర్ అయ్యాక పధ్నాలుగు వందలు అయ్యింది. ప్రస్తుతం వుంటున్న హౌసింగ్ బోర్డు ఫ్లాటుకి కట్టాల్సిన యిన్‌స్టాల్‌మెంట్సు కట్టడం పూర్తయ్యింది. కనుక గతంలో వున్నంత ఆర్థిక యిబ్బందులు ప్రస్తుతం వుండవు.

సుజాత చేత వుద్యోగం మానిపిస్తే చక్కగా మార్నింగ్ టిఫిన్ దగ్గర్నించి, ఈవెనింగ్ మీల్స్ వరకు రిలాక్స్‌డ్‌గా వుండొచ్చు. ప్రస్తుతం తను కూరగాయలకి, కరెంటుకి, గ్యాసుకి, పాలకి, రేషన్‌కి, కిరాణాకి, తిరిగే తిరుగుళ్లు... వాటర్ సప్లై లేకపోతే పక్కింటి బావిలోంచి నీళ్లు తేవడం—అబ్బ యివ్వన్నీ తప్పుతాయి. సుజాత యింట్లోనే వుంటుంది కాబట్టి, తనే యివ్వన్నీ చూసుకుంటుంది. తను ఆదరాబాదరాగా పరుగులెత్తుతూ అన్నిటికీ తిరగడం వంటివిమాని-విశ్రాంతిగా, మనశ్శాంతిగా వుండొచ్చు. తన పధ్నాలుగు వందలతో యిల్లుని బ్రహ్మాండంగా నడపొచ్చు. యింటి అద్దె ఎలాగూ లేదు కాబట్టి... సుజాత

రాగానే. గట్టిగా ఈ విషయం మాట్లాడాలి' అనుకున్నాడు మోహన్ రిలీఫ్‌గా.

ఏడున్నరయ్యింది.

సుజాత రాగానే, చేతిలో వున్న బ్యాగ్, ఫైల్సు టేబిల్ మీద పెడుతూ—కళ్ళు మూసుకుని, కదులూ-మెదులూ లేకుండా సోఫాలో పడుకున్న మోహన్‌ని చూసి- "ఎంత సేపయింది వచ్చి" అని పలకరించింది.

మోహన్ మౌనంగా వుండిపోయాడు. "తలనొప్పా ఏమిటి? అలా వున్నారు?" అంది మళ్లీ. మోహన్ భారంగా "వూ" అన్నాడు.

పక్కగదిలో వున్న రవి తల్లి గొంతు విని—"మమ్ వచ్చావా? ఆకలితో ఛస్తున్నా. టిఫిన్ ఏదన్నావండు" అనరిచాడు.

"ఏడున్నరయ్యింది. టిఫిన్ ఏవిటి? అన్నం వండేస్తా. పెంద రాళేతిందువుగాని" అంది సుజాత వంటింట్లోకి వెళ్తూ.

"నాన్సెన్స్. అన్నం కాదు. ముందు వుప్మా వండు. తొందరగా అయిపోతుంది. అన్నం ఆలస్యంగా తింటాలే" అన్నాడు రవి కోపంగా.

మంచం మీద పడుకున్న పద్మ లేస్తూ—"అవును మమ్మీ వుప్మా వండు" అంది.

సుజాత మారు మాట్లాడకుండా గ్యాస్ స్టౌ వెలిగించి టీ నీళ్లు పెట్టి, వుప్మాకి వుల్లిపాయలు తరగడం మొదలెట్టింది.

• •

రవి వుప్మా తింటూ "మా మమ్మీ మంచిది" అన్నాడు.

"వుప్మాలాంటి సాదా టిఫిన్ ని కూడా ఏదో అద్భుతం కలిపి చేస్తావేయ్. యు ఆర్ ఏన్ ఎక్సలెంట్ కుక్" అన్నాడు మోహన్.

"అబ్బ! మమ్ యింట్లో వుంటే ఎంత హాయిగా వుంది" అంది పద్మ.

సుజాతకి ఆనందం వేసింది. వీళ్లకి ఎంత ప్రేమ, అప్యాయత తనంటే. తమ మధ్య తల్లీపిల్లల-భార్యా భర్తల సంబంధం కన్నా మరేదో డీప్ అటాచ్‌మెంటు, దగ్గరతనం వున్నాయి. అందుకే వాళ్లలా ఆనందపడినప్పుడు తనకు 'యిదీ' అని నిర్వచించలేని అనుభూతి మనసులో కలుగు తోంది-అనుకుంది.

మోహన్ వుప్మా ప్లేటు కింద పెట్టి, ఫ్లాస్కులోని "టీ" కప్పులోకి వంపుకుంటూ "నేనొకటి చెప్తా. నువ్వొప్పుకోవాలి" అన్నాడు.

సుజాత నవ్వింది.

ఆ నవ్వు చూశాక వెంటనే మోహన్‌కి తను అడగదల్చుకు న్నది అడగాలన్పించలేదు. మనసు మూలల్లో గిల్టీగా అని పించింది.

మోహన్ మాట్లాడకపోవటం చూసి—"చెప్పండి. ఏవిటి?" అంది.

"నాకు ప్రమోషన్ వచ్చింది కదా!"

"అవును. అయితే?!"

"ప్రస్తుతం పద్నాలుగు వస్తోంది. ఈ ఫ్లాట్‌కి కూడా మనం డబ్బు కట్టడం పూర్తయ్యింది.

"వూ..."

"యిక నుంచీ మనకి ఆర్థిక యిబ్బందులు అంతగా వుండవు"

"వూ... "

"నువ్వింకా వుద్యోగం చేయడం అవసరమా?"

సుజాత గుండు దెబ్బతిన్నట్టు వెర్రిగా చూసింది మోహన్ వైపు.

"ప్రతిరోజూ మాతోపాటు అన్నీ వండి, నువ్వు అదరాబాదరా గా ఆఫీసుకు పరుగులెత్తడం... ఎందుకంత శ్రమ అని"

"ఎస్ మమ్మీ. డాడీ చెప్పింది కరెక్టు. నీతోపాటు మాకు కూడా శ్రమగా వుంది" అంది పద్మ.

తల్లి మౌనం చూసి— "అందరిళ్లల్లో చూస్తుంటానా? వాళ్ల అమ్మలు స్కూలు బేగ్స్ అందిచ్చి, బూట్సు వేసి, మళ్లీ స్కూల్సు నించి యింటికి రాగానే బేగ్స్ అందిచ్చుకుని, బూట్సు విప్పి ఎంతో యిదిగా చూస్తారనుకున్నావు. మాకో... ఈసురోమని యింటికి వస్తే—యింట్లో చీకటిగా, ఎవరూ వుండరు. యింటికి రాగానే చాలా బరువుగా, ఏదో ఖాళీగా అనిపిస్తుంది" అన్నాడు రవి.

"........"

"మళ్లీ నువ్వేమో ప్రొద్దుటే టిఫిన్, అన్నం ఒకేసారి తొమ్మిది లోగా చెయ్యలేనని టిఫిన్ చెయ్యవు. పెరుగన్నం తినేసి, మళ్లీ మధ్యాహ్నం అన్నం బాక్సులో పెట్టుకెళ్లమంటావు. అందరిళ్లల్లో అలాకాదు. చక్కా మార్నింగ్ టిఫిన్ వుంటుంది" అంది పద్మ.

"........"

"పోనీ ఆదివారం ఏదన్నా స్పెషల్ వుంటుందా? అంటే—నువ్వేమో యిల్లంతా సర్దుకుని మధ్యాహ్నమంతా రెస్టు అంటూ పడుకుంటావు—"

"చూశావా సుజా ఎన్ని కంప్లెయింట్స్... యిన్నాళ్లూ, యివ్వన్నీ మనసులో కదులుతున్నా నీతో చెప్పలేక పోయాను" అన్నాడు మోహన్.

యివ్వన్నీ వినగానే, సుజాత మనసులో ఆలోచనలు మెది లాయి.

.... ఒక రకంగా చదువుకునే రోజుల్నించీ, జాబ్ చెయ్యాలనే ఆలోచన బలంగా తనలో వుండేది. 'పెళ్లికి ముందే తనకి వుద్యోగం వచ్చింది. మోహన్‌కి అప్పటికి వుద్యోగం లేదు. తను వుద్యోగం చేస్తే, అతనికేమీ అభ్యంతరం లేదని ఖచ్చితంగా తెలుసుకున్నాకనే తమ పెళ్లి జరిగింది. మోహన్‌కి తమ పెళ్లయిన రెండు సంవత్సరాల వరకు జాబ్ దొరకలేదు. తన జీతం మీదే యిల్లు గడిచేది. ఆ తర్వాత కూడా తన జీతం అంత చూసుకునే హౌసింగ్ బోర్డు ఫ్లాటుకి అప్లైచేసుకుని, యిన్‌స్టాల్‌మెంట్ల ప్రకారం డబ్బు కట్టారు... ఈ రోజు ఆ వుద్యోగం వదిలెయ్యాలా?!

... తనకీ కష్టంగానేవుంది. యింటి చాకిరీ అంతా చేసు కుంటూ ఆఫీసుకు పరిగెత్తడం... కాని అందులో ఏదో ఆత్మ సంతృప్తి దొరుకుతుంది. వాళ్లకి కష్టంగా వుంటుందని తనే యింట్లో పనంతా చేసుకుంటోంది తప్ప వాళ్లని ఆ బరువు పంచుకోమనలేదే? అయినా వాళ్ల స్వంత బరువు తను పంచుకో లేదని, వాళ్ల అసంతృప్తి కాని...

"సుజా దీన్ని పెద్దగా ఆలోచించకు. యిన్నాళ్లూ నువ్వూ చాలా కష్టపడ్డావు. యిక నుంచీ మిగతా ఆడవాళ్లల్లాగ హాయిగా రెస్టు తీసుకో. నువ్వు వుద్యోగం చేయడం నా క్కూడా ఎంత అసౌకర్యంగా వుందో తెలుసా?"

"........"

"నేనసలు పెళ్లికి ముందు ఎంత జల్సాగా, జాలీగా వుండే వాడినో తెలుసా? మా అమ్మ ఏ నాడూ కనీసం టీ పొట్లం నాచేత తెప్పించలేదు. మానాన్న బాంకుకి సైతం నన్ను పంపి ఎరగరు. మంచం మీద పడుకుంటే, అక్కడికే టిఫిన్ ప్లేటు వచ్చేది. యింట్లో అడుగు పెట్టీ పెట్టగానే, నా చేతికి 'టీ' కప్పు అందేది. ప్రతిరోజూ నాకిష్టమయ్యే కూరలే వంట. సాయంత్రా లు సర్దాగా స్నేహితులుతో బాతాఖానీలు, ప్రొద్దుటే ఎనిమిది వరకు సుఖనిద్ర, ఆదివారం వస్తే స్వర్గమే యిక... ఆ జీవితం... అబ్బ! అంత సుఖం, ఆనందం, మనశ్శాంతి, తృప్తి... జీవితంలో అంతకన్నా ఏం కావాలి? యింత సంపాదిస్తున్నాం యిద్దరం కలిసి... ఏం లాభం... చెత్త, చెత్తగా బ్రతుకుతున్నట్టు అనిపిస్తోంది... నేనీ మధ్య ఎంత డిప్రెషన్ అనుభవిస్తున్నానో తెలుసా? పెళ్లయ్యాకనే, యిటువంటి ఒత్తిడులు, యిబ్బందు లు మధ్య జీవితం కిక్కిరిసి పోయింది. అప్పటికీ యింతకాలం, నా వ్యక్తిత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఎడ్జస్ట్ అయ్యాను-కాని యిక ముందు..."

...వీళ్లకి విశ్రాంతి, సుఖం కావాలి. అవి తను జాబ్ మానేస్తే వస్తాయి. కాని జాబ్ మానితే శారీరకంగా తను సుఖపడినా, మానసికంగా... తను ఆధారం, జీవితంలో స్పార్క్ కోల్పోతుంది. ముఖ్యంగా తనకీ పి.ఆర్.వో జాబ్ అంటే చాలా అభిమానం

"నువ్వింట్లో వుంటేనే బావుటుంది మమ్మీ" ఫైనల్‌గా తేల్చే సినట్టు చెప్పాడు రవి.

సుజాత ఎటూ నిర్ణయించుకోలేకపోతోంది. ఒక రకంగా తను వుద్యోగం మానడం తప్పని సరిగా కనిపిస్తోంది. అంతవరకు విషయం పెరిగిపోయింది. వాళ్ల ఆనందానికి, సుఖానికి తను కేంద్రం. తనే వాటిని సప్లైచేసే పొజిషన్‌లో వుంది. ఒకవేళ తను వుద్యోగం కంటిన్యూ చేసినా, అది మూర్ఖత్వంలా వుంటుందేమో! పైగా వుద్యోగం యింకా చేస్తానంటే మోహన్, రవి, పద్మ తనని యిదివరకులా ప్రేమించగలరా? మోహన్‌లా తను కూడా పెళ్లికి ముందు ఎంత సుఖంగా, ఫ్రీగా వుండేది. అయినా తను అలా కంప్లయింటింగ్‌గా మాట్లాడలేదు. అసలు అలా భావించడమే తన పద్ధతికి వ్యతిరేకం. ఆమెకి ఈ ఆలోచనలన్నిటి వలన మనసు చేదుచేదుగా అయినట్ల న్పించింది. ఎందుకీ అనవసర ఆలోచన. తనకి వాళ్ల ప్రేమ కావాలి. తను వుద్యోగానికి రాజీనామా చేస్తే వాళ్లు తనని ప్రేమిస్తారు. అందుకే వుద్యోగానికి రాజీనామా చేస్తే విషయం తేలికవుతుంది అనిపించింది. కాని మళ్లీ జాబ్‌ని వదులుకో వడం అంత తేలికయిన విషయం, తేలిపైన పనిలా కనిపించ లేదు.

• • •

మోహన్ వచ్చీ రావటంతోనే—"హూష్...హబ్బ... చచ్చాన్రా నాయనా" అని ఆపసోపాలు పడుతూ, సోఫాలో కూలబడ్డాడు.

సుజాత 'టీ' అందిస్తూ- "ఏవిటి? ఏమయ్యింది?" అంది కొద్దిగా కంగారుగా, ఆశ్చర్యంగా

"నడుం నొప్పి సుజా"

"యిప్పట్నించీ నడుంనొప్పి ఏవిటండీ! ముప్పై ఐదేళ్లకే నడుం నొప్పి అంటున్నారు. యింక ముందు ముందు..."

"అంతేమరి. మానవమాత్రులు చెయ్యలేని గాడిద చాకిరి ఆఫీసులో చేసి, చచ్చి బస్టాపులో నిల్చుంటే—యిక సిటీబస్సు లు పెట్టే యిబ్బందులు నీకు తెలీనివికావుగా అసలు నిన్ను చూస్తుంటే భలే ఈర్ష్యగా వుందోయ్ హాయిగా యింట్లో కూర్చుని జీవితాన్ని ఎన్‌జాయ్ చేస్తున్నావు."

ఆ మాటలతో సుజాత ఒక్క నిమిషం రెండురోజుల క్రితం జరిగిన సంఘటన గురించి ఆలోచించింది—డోర్‌కర్టెన్స్ విండో కర్టెన్స్ రంగు వెలసిపోయి, చీకిపోయివున్నాయి. కొత్తవి కొనడం తప్పనిసరి అనిపించి, వాటిని కొనడానికి నూటయాభై రూపాయలు అడిగితే మోహన్ ఏం చేసాడు? ఎంత చిరాకు పడ్డాడు! ఆ మాటలు... "బావుంది. యింట్లో కూర్చుని నీకు డబ్బు యిబ్బందేం లేదులే. వుద్యోగం చేస్తున్నప్పుడే నువ్వు నయం. ఎన్నడూ యిలా నతాయించే దానివి కాదు. యిప్పుడు మరీ, రోజూ ఏదో డబ్బు సమస్య తెచ్చి పెడ్తున్నావు. నువ్వు కూడా, అందరిలా, మామూలు ఆడదానిలా, యిలా నన్ను పీడించడం బావుండలేదు. నువ్వది మానుకుంటే మంచిది!" అన్నాడు. ఎంత తేలిగ్గా, చులకనగా ఆ మాటలు అనేశాడు.

యిప్పుడు యింట్లో కూర్చుని తనేదో సుఖపడిపోతున్నాను అనుకుంటున్నాడు. తనకెంత లోటుగా, ఏదో కోల్పోయినట్టుగా, గుబులుగా వుంటోందో అతనికి తెలీదు.

"నాకు-మనం కూడా స్కూటరు కొనుక్కుంటే, సగం కష్టం తీరుతుంది అనిపిస్తోంది" అన్నాడు మోహన్.

సుజాత ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

"నారాయణ తెల్సుగా నీకు. నా కొలీగ్—వాడు వారం రోజుల క్రితమే స్కూటరు కొన్నాడు. వాణ్ని చూస్తే చచ్చేటంత అసూయగా అనిపించిందనుకో"

"మీ ఆఫీసులో స్కూటరు కొనుక్కోవడానికి లోన్ యిస్తున్నారా?"

"మా ఆఫీసులోనా? యింకా నయం!"

"మరెలా స్కూటరు కొందాం అనుకుంటున్నారు"

రవి, పద్మ బూట్లు టక్ టక్ లాడించుకుంటూ వచ్చి, పుస్తకాలు కుర్చీల్లోకి విసిరేసి—"మమ్ నాకు ఏదన్నా టిఫిన్ పెట్టెయ్యి గ్రౌండుకి వెళ్లాలి." అన్నాడు రవి. "నాక్కూడా. నేను మా ఫ్రెండు దగ్గరికి వెళ్లాలి" అంది పద్మ.

సుజాత వంటింట్లోకి వెళ్లింది.

"ఏందాడ్. అలావున్నారు?"

"స్కూటరు కొనే ప్లాను వేస్తున్నా మై బోయ్"

"నిజం... అబ్బ మీరెంత తెలివైన వారు డాడ్" అంది పద్మ ఆనందంగా.

"ఆలస్యంగానైనా మంచి నిర్ణయానికి వచ్చారు డాడీ" అన్నాడు రవి అభినందనగా.

సుజాత పకోడీ ప్లేట్లు మూడు తెచ్చి ముగ్గురికీ అందిచ్చి కూర్చోబోయింది. "మమ్. మాకు మంచి నీళ్లు కూడా తెచ్చేసి కూర్చో" అన్నాడు. రవి.

సుజాత ఒక్కక్షణం అలా నిల్చుండిపోయి, మళ్లీ లోపలికి వెళ్లి గ్లాసులు, వాటర్‌జగ్ తెచ్చి టేబిల్ మీద పెట్టింది.

"మమ్. డాడ్ ప్లాను విన్నావా? మంచి ఐడియా కదూ" అన్నాడు రవి.

సుజాత మాట్లాడలేదు.

"స్కూటరు కొనాలంటే, నీ హెల్ప్ వుండాలి సుజాతా" అన్నాడు మోహన్ పకోడీలు తింటూ,

"ష్యూర్. మమ్మీ తప్పకుండా హెల్ప్ చేస్తుంది" అంది పద్మ.

"అవును మమ్మీ మనకు హెల్ప్ చెయ్యకపోతే, ఎవరికి చేస్తుంది" అన్నాడు రవి.

"నా ఫ్రెండ్సు యిద్దరు-రాజ్, సాగర్-పిల్లల బట్టలు, ఒన్లీ చిల్డ్రన్ గార్మెంట్సు సేల్ అండ్ ఎక్స్‌పోర్టు మొదలు పెట్టారు. నువ్వు అద్భుతమైన టైలరువి. రవి, పద్మ బట్టలు నువ్వేగా కుడతావు. సాధారణ కుట్లు దగ్గర్నించి, ఎంబ్రాయిడరీ వరకు నీకువచ్చు. యింట్లో మిషను కూడా వుంది. వాళ్లు యింటికి వచ్చి నీకు క్లాత్, లేసులు, కొలతలు, డిజైన్స్ యిచ్చేస్తారు వాటిని బట్టి నువ్వు బట్టలు కుట్టడమే! దాదాపు నెలకి ఎనిమిది వందల దాకా ఆదాయం వస్తుంది. చక్కగా నువ్వు యింట్లో కూర్చునే సంపాదించవచ్చు. లక్ష్మి ఫైనాన్సర్స్ దగ్గర తక్కువ వడ్డీతో నేను డబ్బు తీసుకుని స్కూటరు కొంటాను. నెలనెలా మనకి వచ్చే ఈ ఎనిమిది వందలతో ఈజీగా మనం అప్పు తీర్చేయ వచ్చు. ఏమంటావు?"

"ఎక్సలెంట్ ప్లాను డాడీ" అన్నాడు రవి తప్పట్లు కొడుతూ.

"అబ్బ. స్కూటరు కొంటే మనం సెకండ్ షో కి కూడా వెళ్లొచ్చు. యిప్పుడేమో ఆటో మీద రావాలంటే డబ్బులయిపోతాయి అని డాడీ తీసుకు వెళ్లడం లేదు" అంది పద్మ సంతోషంగా.

సుజాత ముగ్గురి మాటలు మౌనంగా వింటోంది.

"ఏం సుజా మాట్లాడవు? నువ్వు మాత్రం యింట్లో కూర్చుని ఏం చేస్తావు? మధ్యాహ్నమంతా ఖాళీయేగా హాయిగా, నువ్వు యింట్లో కూర్చునే సంపాదించవచ్చు."

1. కోడి గ్రుడ్డులోని పసుపుసొనను తీసుకొని ముఖానికి రాసుకుని అయిదారు నిముషాల తర్వాత కడిగేసుకుంటూ ఉండాలి. దీని వలన ముఖం ముడతలులేకుండా ఉండటమే గాకుండా ముఖానికి మంచి రంగు, కళ వస్తుంది.
2. నూరు గ్రాముల కొబ్బరి నూనెలో 10 గ్రాముల వేపపువ్వు 5 గ్రాముల బెల్లం వేయించి కలిపి అనూనెను తలకు రాసుకుంటే చుండ్రు తగ్గి పోతుంది.
3. మొహంపైనా, చేతులపైనా రోమాలుపోగొట్టుకోడానికి ఇలా చేసి చూడండి. కస్త శనగ పిండితో కొంత పన్నీరు కలిపి ముద్దగా చేసి వెంట్రుకలున్న ప్రదేశంలో రాసి ఆరిన తర్వాత వెంట్రుకల్ని లాగితే తేలిగ్గా వచ్చేస్తాయి.

—ఎన్. భువనేశ్వరమ్మ

"చక్కగా డబ్బులుంటే—యిప్పుడు స్కూటరు, తర్వాత టి.వి., అటు తర్వాత ఫ్రిడ్జ్—అన్నీ కొనుక్కోవచ్చు మమ్మీ" అన్నాడు రవి.

"స్కూటరు వస్తే, మనందరికి సౌకర్యంగా వుంటుంది ఆలోచించు" అన్నాడు మోహన్ మళ్లీ.

సుజాతకి ఒక్కసారి ఏదో గజిబిజి ముడి, సాఫీగా విడిపోతున్నట్టు అనిపించింది. వీళ్లు తనని ప్రేమించడం లేదు. తను అందించే సౌకర్యాలని మాత్రం ప్రేమిస్తున్నారు. తమ సౌకర్యాలకి, సుఖాలకి, ఏ మాత్రం భంగంవాటిల్లినా తనని ప్రశ్నిస్తున్నారు. తనదే తప్పు అని స్టేటుమెంట్సు యిస్తున్నారు 'మనిషి అకారణంగా వక్క మనిషిని ప్రేమించడు. ఆ మనిషి వలన, తనకు అంతో యింతో లాభం, సౌకర్యం, సుఖం కలిగితే తప్ప. తల్లిమీద, తండ్రిమీద, భార్యమీద, భర్తమీద, యిటువంటి ప్రేమలే! అన్నీ అవసర ప్రేమలు!' తన జీవితాన్ని పంచుకున్న మోహన్ గాని, తన రక్తం పంచుకుపుట్టిన పద్మ, రవిగాని, తనని ఈ రకంగానే ప్రేమించారు.

వాళ్లకి ఒళ్లు నలక్కుండా, యింట్లో వాళ్ల పనులు చేసి పెట్టడానికి తనని వుద్యోగం వదిలేయమన్నారు. యిప్పుడు వాళ్లకి సుఖాల్ని అందించే వస్తువులు—స్కూటరు, టి.వి., ఫ్రిడ్జిల్లాంటివి కావల్సి వచ్చాయి కాబట్టి, మళ్లీ తను సంపాదించాలి. యిందులో ఎక్కడా తన యిష్టా యిష్టాలకి వాళ్లు ప్రాధాన్యత యివ్వలేదు. తనని టేకెన్ ఫర్ గ్రాంటెడ్‌గానే భావించారు. కారణం తను 'ఆడది-తల్లి'

"రేపు నేను సాయంత్రం యింటికి వచ్చేటప్పుడు రాజ్‌ని, సాగర్‌ని తీసుకువస్తాను" అన్నాడు మోహన్.

"ఆ అవసరం లేదు" అంది కామ్‌గా సుజాత.

"ఏవిటీ?" ఆశ్చర్యపోతూ అన్నాడు మోహన్.

"రేపట్నించి నేను ఆఫీసుకు వెళ్తున్నా"

"ఆఫీసుకా? నువ్వు రాజీనామా యిచ్చేశావుగా"

"లేదు లాంగ్ లీవు పెట్టాను. రాజీనామా యివ్వడం అంత తెలివైన పనిగా నాకు అనిపించలేదు."

"యిప్పుడయితే ఏవిటి? రాజీనామా చేసెయ్యి"

"అవును మమ్మీ. యిప్పుడెంత సుఖంగా వున్నాం. మళ్లీ మొదటికి వస్తుంది వ్యవహారం." అన్నాడు రవి.

"ఏ వ్యవహారం మొదటికి వస్తుంది. మిమ్మల్నెంత ప్రేమించాను. మీకోసం ఎంత తాపత్రయపడ్డాను. మీరు ఒక్కసారి నాగురించి ఆలోచించారా? ఈ వుద్యోగం చేద్దామని నేను చిన్నప్పటినుంచీ కలలు కన్నాను. పట్టుదలగా ఎమ్.ఏ. పబ్లిక్ రిలేషన్స్ అండ్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ చదివాను. ఆంధ్రాయూనివర్సిటీ జర్నలిజం డిప్లొమా చేశాను. పబ్లిక్ రిలేషన్స్ మీద ఎన్నో ఆర్టికల్స్ వ్రాశాను. నాకీ వుద్యోగం వచ్చినప్పుడు ఎంత ఆనంద పడ్డానో తెలుసా? ఎన్నో సంవత్సరాల నాకృషి విజయం ఈ వుద్యోగం. మీ డాడీకి వుద్యోగం లేక రెండు సంవత్సరాలు యింట్లోవుంటే—ఆయన్ని ఈ వుద్యోగమే సపోర్టుచేసింది. మా ఎమ్.డి. అమర్‌సింగ్ రికమెండేషన్‌తో మీ డాడీకి ఈ వుద్యోగం వచ్చింది. నా జీతంతోనే ఈ ఫ్లాటు కొనడం జరిగింది—

"నా వుద్యోగం నాకెంత తృప్తిని, ఆనందాన్నీ యిస్తోందో మీరు ఒక్క నిముషం కూడా ఆలోచించకుండా, మీ స్వంత యిబ్బందులు చూసుకుని మానేయమన్నారు. అంతేగాని యింటి చాకిరీని కొంతవరకు పంచుకుందామని మాత్రం అనుకోలేదు. యిప్పుడు మళ్లీ నా సంపాదన అవసరం వచ్చి ఏవో పిల్లల బట్టలు కుట్టమంటున్నారు. అసలు మీ ఆలోచనలో నీతి వుందా? న్యాయం వుందా?—

"మీకు నా పట్ల ప్రేమవుందా? అభిమానం వుందా? మీకు 'భార్య-తల్లి' ఒక మనిషిగా కాకుండా, మీకు సౌకర్యాలు అందించే మెషీన్‌లా మాత్రం కనిపిస్తోంది."

ఆమె మాటలు వుప్పెనలా, తుఫానులా వున్నాయి.

"నా అభిప్రాయం వినండి—నేను రేపట్నించి జాబ్‌లో జాయిన్ అవ్వాలను కుంటున్నా. మార్నింగ్ నేను అన్నం, కూరలు వండేటప్పుడు పద్మ సాయం చెయ్యాలి. సాయంత్రం ఎలాగూ నాకన్నా ముందు వస్తారు కాబట్టి మీరు. రవి టిఫిన్, టీ రెడీ చేసి వుంచాలి. యింతకాలం నేను మీ సౌకర్యం, సుఖం గురించి ఆలోచిస్తూ వచ్చాను. యిప్పుడు మీరు నాగురించి ఆలోచించి తీరాలి. అయితే నేను మీ నుంచి యివన్నీ డిమాండ్ చెయ్యడం లేదు. ఈ పనులు మీ చేత బలవంతంగా చేయించాలను కోవడం లేదు. నేను కోరిన ఈ విషయాల్లో న్యాయం వుందో లేదో మీరే ఆలోచించండి. చివరి నిర్ణయం మీకే వదిలేస్తున్నా" అని లేచి లోపలికి వెళ్లిపోయింది సుజాత.

రవి, పద్మ మౌనంగా వుండిపోయారు. ■